

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

29. juuli 2019*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Määrus (EL) nr 1215/2012 – Valikuline kohtualluvus – Artikli 7 punkt 2 – Lepinguväline kahju – Paik, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud – Kahju tekkimise paik – Nõue hüvitada kahju, mille on tekitanud ELTL artikliga 101 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikliga 53 vastuolus olevaks tunnistatud kokkulepe

Kohtuasjas C-451/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Győri Ítéltábla (Győri apellatsioonikohus, Ungari) 19. juuni 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. juulil 2018, menetluses

Tibor-Trans Fuvarozó és Kereskedelmi Kft.

versus

DAF Trucks NV,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president C. Toader (ettekandja), kohtunikud A. Rosas ja M. Safjan,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- DAF Trucks NV, esindajad: *ügyvéd* M. Boronkay, *advocaat* B. Winters ja *advocaat* J. K. de Pree,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér ja Z. Wagner,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Heller, K. Talabér-Ritz ja G. Meessen,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: ungari.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 7 punkti 2 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on Ungari õiguse alusel asutatud äriühing Tibor-Trans Fuvarozó és Kereskedelmi Kft. (edaspidi „Tibor-Trans“) ja Madalmaade õiguse alusel asutatud äriühing DAF Trucks NV ning mille ese on kahju hüvitamise nõue, mis esitati ELTL artikli 101 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3; edaspidi „EMP leping“) artikli 53 rikkumisega väidetavalt tekitatud kahju hüvitamiseks.

Õiguslik raamistik

- 3 Määruse nr 1215/2012 põhjendused 15, 16 ja 34 on sõnastatud järgmiselt:
 - „(15) Kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi prognoositavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga. Seepärast peaks alati olema tagatud kohtualluvus kostja elukoha alusel, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui vaidluse sisu või poolte autonoomia eeldab teistsugust seost. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida vastuolulist kohtualluvust, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt kindlaks määratud.“
 - (16) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvuse määramisel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele. Tihe seos peaks tagama õiguskindluse ja hoidma ära võimaluse, et kostja vastu esitataks hagi liikmesriigi kohtusse, mida ta ei saanud mõistlikult ette näha. See on oluline eelkõige lepinguväliste võlasuhete puhul, mis tulenevad eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumisest, sealhulgas laimust.“
 - [...]
 - (34) Tuleks tagada [27. septembri] 1968. aasta konventsiooni [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32)], [nõukogu 22. detsembri 2000. aasta] määruse (EÜ) nr 44/2001 [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42)] ja käesoleva määruse vaheline järjepidevus ning selleks tuleks ette näha üleminekusätted. Järjepidevust on vaja ka Euroopa Liidu Kohtu tõlgendustes 1968. aasta Brüsseli konventsiooni ja seda asendavate määruste kohta.“
- 4 Määruse nr 1215/2012 I peatüki „Reguleerimisala ja mõisted“ artikli 1 lõige 1 sätestab:

„Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusajades suhtes igat liiki kohtutes. [...]“.
 - 5 Selle määruse II peatükk „Kohtualluvus“ sisaldab muu hulgas 1. jagu „Üldsätted“ ja 2. jagu „Valikuline kohtualluvus“. Nimetatud määruse 1. jao artikli 4 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva määruse kohaselt esitatakse hagi isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse sõltumata nende kodakondsusest.“

6 Määruse nr 1215/2012 artikkel 7, mis asub selle määruse II peatüki 2. jaos, on sõnastatud järgmiselt:

„Isiku vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib esitada hagi teises liikmesriigis:

[...]

2) lepinguvälise kahju puhul selle paiga kohtusse, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud või võib toimuda;

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 7 19. juulil 2016 võttis komisjon vastu otsuse C(2016) 4673 final, milles käsitletakse [ELTL] artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 kohast menetlust (juhtum AT.39824 – veokid), mille kokkuvõte avaldati 6. aprillil 2017. aasta *Euroopa Liidu Teatajas* (ELT 2017, C 108, lk 6, edaspidi „asjasse puutuv otsus“).
- 8 Komisjon tuvastas asjasse puutuvas otsuses, et 15 rahvusvahelist veokitootjat, nende seas DAF Trucks, olid sõlminud kartellilepingu kahe tootekategooria suhtes, milleks olid 6–16 tonni kaaluvad veoautod ja üle 16 tonni kaaluvad veoautod, olenemata sellest, kas tegemist on furgoon- või sadulveokitega.
- 9 Selle otsuse kohaselt oli kartell käsitletav ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 ühe vältava rikkumisena, milles kolm äriühingut osalesid ajavahemikul 17. jaanuarist 1997 kuni 20. septembrini 2010 ning ülejäänud kaksteist äriühingut, nende hulgas ka DAF Trucks osalesid ajavahemikul 17. jaanuarist 1997 kuni 18. jaanuarini 2011. Rikkumine seisnes Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) veokite hinnastamise ja brutohinna tõstmise salajastes kokkulepetes ning EURO 3–6 normidega nõutud nende veokite heitmekontrolli tehnoloogiate juurutamise kulu ajastamises ja ülekandmises.
- 10 Asjasse puutuvast otsusest tuleneb, et kuni 2004. aastani osalesid hinnakõnelustes, hindade tõstmises ja uute heitmenormide kehtestamises otseselt selle otsuse adressaatide peakontorid ning et vähemalt alates 2002. aasta augustist toimusid läbirääkimised Saksamaa tütaretttevõtjate kaudu, kes andsid erineval määral aru oma peakontoritele.
- 11 Komisjon tuvastas, et ELTL artikli 101 rikkumine hõlmas kogu EMPd ja kestis 17. jaanuarist 1997 kuni 18. jaanuarini 2011. Seetõttu määras ta kõigile osalejatele, sealhulgas DAF Trucksile trahvid, tehes erandi vaid ühele ettevõtjale, kes vabastati trahvist.
- 12 Nagu nähtub Euroopa Kohtu toimikust, on Tibor-Trans riigisiseste ja rahvusvaheliste kaubavedudega tegelev ettevõtja, kes alates 2000. aastast kuni 2008. aastani investeeris uute veokite ostmisesse. Lõppkasutajana ei saanud Tibor-Trans neid osta otse tootjatelt, vaid oli kohustatud seda tegema Ungaris asuvate edasimüüjate kaudu. Teda rahastasid samuti Ungaris asuvad liisinguettevõtjad, kellega Tibor-Trans sõlmis väljaostukohustusega liisingulepinguid, ning liisinguandjad lisasid Tibor-Transi poolt kokku lepitud hinnale liisingukulu ja oma marginaali. Liisingulepingu lõppedes läks veokite omandiõigus üle Tibor-Transile, kui viimane oli sellest tulenevad kohustused täitnud.
- 13 Põhikohtuasjas puudub vaidlus selle üle, et Tibor-Trans ei ostnud ühtegi veokit otse DAF Trucksilt.
- 14 Eelotsusetaotlusest nähtub, et asjasse puutuva otsuse esemeks oleval perioodil teostasid oste ka teised Ungari õiguse alusel asutatud äriühingud. 4. aprillil 2007 ühinesid need äriühingud ühendatavate ühingutena Tibor-Transiga, kellest sai seega nende õigusjärglane.

- 15 Tibor-Trans esitas 20. juulil 2017 Győri Törvényszékile (Győri kohus, Ungari) DAF Trucks'i vastu kahju hüvitamise hagi, mis põhines lepinguvälisel vastutusel ja mille kohaselt väidetav kahju tulenes asjaolust, et ta oli omandanud veokid hinnaga, mida oli moonutatud salajaste kokkulepetega, milles DAF Trucks oli osalenud.
- 16 Tibor-Trans väidab, et Ungari kohtute rahvusvaheline pädevus põhikohtuasja lahendada tuleneb määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktist 2, nagu seda on tõlgendatud Euroopa Kohtu praktikas, eelkõige 21. mai 2015. aasta kohtuotsuses CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), mille kohaselt juhul, kui erinevates liikmesriikides asuvatelt kostjatelt nõutakse kohtu kaudu kahju hüvitamist ühe ja vältava niisuguse rikkumise tõttu, milles nad osalesid mitmes liikmesriigis, erinevatel kuupäevadel ja kohtades, ning kui komisjon on ELTL artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 rikkumise tuvastanud, võib iga väidetav kannatanu esitada hagi oma asukoha kohtusse.
- 17 DAF Trucks vaidleb Ungari kohtute rahvusvahelisele kohtualluvusele vastu ning leiab, et põhikohtuasja eripärade tõttu ei ole 21. mai 2015. aasta kohtuotsus CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335) käesolevas asjas asjakohane. Sellega seoses väidab ta esiteks, et salajased koosolekud toimusid Saksamaal, mis tähendab, et pädevad on Saksamaa kohtud, ning teiseks, et tal ei ole kunagi olnud otsest lepingulist suhet Tibor-Transiga, mistõttu ei saanud ta mõistlikult eeldada, et tema vastu esitatakse hagi Ungari kohtule.
- 18 Győri Törvényszék (Győri kohus) tuvastas 19. aprilli 2018. aasta otsusega, et ta ei ole pädev põhikohtuasja läbi vaatama, eelistades määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 kohaldamisel seosekriteeriumina kahju põhjustanud sündmuse paika, see tähendab paika, kus salajased kokkulepped sõlmiti.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, kellele esitati selle otsuse peale apellatsioonkaebus, kahtleb, kas põhikohtuasjas – kus poolte vahel puudub otsene lepinguline seos – saab analoogia alusel kohaldada põhjenduskäiku, mis tuleneb 21. mai 2015. aasta kohtuotsusest CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335). Samuti väljendab ta kahtlusi võimaluse suhtes, et nimetatud kohtuotsus võib viia ulatusliku *forum actoris* reegli kehtestamiseni, kuivõrd see oleks vastuolus määruse nr 1215/2012 eesmärgiga.
- 20 Eelotsusetaotlus ei sisalda ühtegi asjaolu, mis võimaldaks järeldada, et põhikohtuasjas vaidlustatakse see, et Ungari kohtud ei saa tuletada oma rahvusvahelist pädevust väidetava kahju põhjustanud sündmuse paiga alusel põhjusel, et ELTL artikli 101 rikkumisena käsitletavatest salajastest kokkulepetest ühtegi ei sõlmitud Ungaris. Seega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas Ungari kohtud võivad siiski oma pädevuse tuletada väidetava kahju tekkimise paigast.
- 21 Neil asjaoludel otsustas Győri Ítéltábla (Győri apellatsioonikohus, Ungari) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [...] määruse [...] nr 1215/2012 [...] artikli 7 punkti 2 valikulise kohtualluvuse normi tuleb tõlgendada selliselt, et liikmesriigi kohus on pädev asja lahendada selle paiga kohtuna, „kus kahju tekitanud juhtum on toimunud“, kui

- [põhikohtuasja] hageja väidab, et talle on kahju tekkinud tema asukohas või tema peamises majandustegevuse läbiviimise kohas või kohas, kus asub tema varaliste huvide kese selles liikmesriigis;
- [põhikohtuasja] hageja esitab nõude ainult ühe, teises [...] liikmesriigis asuva kostja (veokitootja) vastu tulenevalt komisjoni otsusest, milles tuvastatakse [ELTL] artikli 101 lõike 1 rikkumine, mis seisneb EMPs veokite hinnastamise ja brutohinna tõstmise salajastes kokkulepetes ning mille adressaadid olid lisaks [põhikohtuasja] kostjale mitu muud isikut;

- [põhikohtuasja] hageja ostis ainult teiste kartellis osalenud ettevõtjate toodetud veokeid;
- puuduvad andmed selle kohta, et konkurentsi piiravaks tunnistatud kohtumised oleks toimunud [liikmes]riigis, kus asub kohus, kellele hagi esitati;
- [põhikohtuasja] hageja ostis [liikmes]riigis, kus asub kohus, kellele hagi esitati, regulaarselt veokeid tema väitel moonutatud hindadega selliselt, et ta sõlmis samas liikmesriigis tegutsevate äriühingutega väljaostukohutusega liisingulepinguid, kuigi tema sõnul pidas ta vahetult läbirääkimisi edasimüüjatega ning liisinguandja lisan kokkulepitud hinnale oma marginaali ja liisingukulu, kusjuures veokite omandiõigus läks hagejale üle liisingulepingu lõppedes, kui ta oli sellest tulenevad kohustused täitnud“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 22 Oma eelotsusetaotluse küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et eelkõige veokite hinnastamise ja brutohinna tõstmise salajastes kokkulepetes seisnevast ELTL artikli 101 rikkumisest tuleneva kahju hüvitamise hagi puhul võib „paigaks, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud“ pidada paika, kus kannatanul väidetavalt see kahju tekkis, isegi kui hagi on esitatud asjasse puutuvas kartellis osalenud isiku vastu, kellega kannatanul lepinguline suhe puudus.
- 23 Alustuseks ja esimesena tuleb viidata väljakujunenud kohtupraktikale, milles on otsustatud, et kuna määrusega nr 1215/2012 tunnistati kehtetuks ja asendati määrus nr 44/2001, mis omakorda asendas 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, mida on muudetud hilisemate konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta selle konventsiooniga, siis kehtib viimastena nimetatud õigusinstrumentide sätetele Euroopa Kohtu antud tõlgendus ka määruse nr 1215/2012 suhtes, kui neid sätteid võib pidada „samaväärseteks“ (vt selle kohta 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Nothartová, C-306/17, EU:C:2018:360, punkt 18; 15. novembri 2018. aasta kohtuotsus Kuhn, C-308/17, EU:C:2018:911, punkt 31, ning 28. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 24 Teisena tuleb märkida, et hagine, millega nõutakse väidetavalt liidu konkurentsiõiguse rikkumistest tuleneva kahju hüvitamist, nagu põhikohtuasjas, laieneb mõiste „tsiviil- ja kaubandusajad“ määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses, ning järelikult kuulub see ka nimetatud määruse kohaldamisalasse (vt selle kohta 23. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, punkt 38).
- 25 Kolmandana tuleb ka meenutada, et määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 puudutavas Euroopa Kohtu praktikas on korduvalt otsustatud, et mõiste „paik, kus kahjustav sündmus on toimunud“ hõlmab nii kahju tekkimise paika kui ka kahju põhjustanud sündmuse paika, mistõttu kostja vastu võib hageja valikul hagi esitada neist ühe või teise paiga kohtule (28. jaanuari 2015. aasta kohtuotsus Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, punkt 45; 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 28, ning 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Käesolevas asjas ei saa eelotsusetaotluses esitatud teabest järeldada, et vaidlustatud oleks see, et Ungari kohtud ei saa tuletada oma rahvusvahelist pädevust põhikohtuasja lahendamiseks väidetava kahju põhjustanud sündmuse paiga alusel põhjusel, et ühtegi ELTL artikli 101 rikkumisena käsitletavatest salajastest kokkulepetest ei sõlmitud Ungaris. Esitatud küsimus käsitleb ainult seda, kuidas määratleda paik, kus tekkis väidetav kahju – milleks on kunstlikult kõrgete hindade tõttu makstud suurem hind põhikohtuasjas vaadeldava kartelli esemeks olevate veokite eest.

- 27 Mis puudutab sellise kahju tekkimise paiga kindlaksmääramist, siis tuleb täheldada, et see sõltub vastusest küsimusele, kas tegemist oli kahju põhjustanud sündmusest otseselt tuleneva esmase kahjuga, mille tekkimise paik võib õigustada kohtu pädevuse teket määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 alusel, või oli tegemist hilisemate kahjulike tagajärgedega, millest ei saa tuleneda kohtu pädevus selle sätte alusel (vt selle kohta 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 31).
- 28 Selle kohta on Euroopa Kohus otsustanud, et mõistet „paik, kus kahjustav sündmus on toimunud“ ei saa tõlgendada nii laialt, et see hõlmaks kõiki kohti, kus võib täheldada niisuguse teo kahjulikke tagajärgi, mis on juba põhjustanud tegelikult tekkinud kahju mõnes teises kohas. Seetõttu täpsustas kohus, et seda mõistet ei saa tõlgendada nii, et see hõlmab paika, kus kannatanu väitel tekkis talle varaline kahju veel pärast seda, kui teises liikmesriigis juba tekkis ja tekitati talle esmane kahju (5. juuli 2018. aasta kohtuotsus flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Samuti on Euroopa Kohus juba otsustanud seoses 27. septembri 1968. aasta konventsiooni (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades, mida on muudetud hilisemate konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta selle konventsiooniga) artikli 5 punktiga 3 – mille sõnastus on sama, mis määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkt 2 –, et selle sätte alusel ei saa tekkida kohtu pädevust kahju suhtes, mis on üksnes niisuguse kahju kaudne tagajärg, mis alguses tekitati teisele isikule, kes oli otseselt sellise kahju kannataja, mis tekkis erinevas paigas võrreldes hiljem kaudsele kannatanule kahju tekkimise paigaga (vt selle kohta 11. jaanuari 1990. aasta kohtuotsus Dumez France ja Tracoba, C-220/88, EU:C:1990:8, punktid 14 ja 22).
- 30 Nii tuleneb Euroopa Kohtu toimikust – ja olenevalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangust asjasse puutuvatele faktidele –, et Tibor-Transile väidetavalt tekkinud kahju seisneb kõrgemas hinnas, mida ta maksis veokite kunstlikult kõrgendatud hindade tõttu, mis tekitati salajaste kokkulepetega ja on käsitletavad ELTL artikli 101 ühe ja vältava rikkumisena, mis avaldas mõju kogu EMP territooriumil ajavahemikul 17. jaanuarist 1997 kuni 18. jaanuarini 2011 ning milles osalesid 15 rahvusvahelist veokitootjat, nende hulgas DAF Trucks. Nimetatud toimikust nähtub ka, et Tibor-Trans ei ostanud veokeid otse kartellis osalenud ettevõtjatel, vaid veokid müüdi kõigepealt Ungari edasimüüjatele, kes kandsid kõrgendatud hinna üle lõppkasutajatel, nagu Tibor-Trans, küsitavale hinnale.
- 31 Väidetava kahju laadi kohta tuleb märkida, et see ei olnud lihtsalt niisuguse kahju rahaline tagajärg, mida oleks võinud saada otsene ostja, näiteks veokite Ungari edasimüüja, ja mis oleks võinud seisneda hinnatõusust tingitud väiksemas müügis. Põhikohtuasjas tulenes väidetav kahju seevastu peamiselt kunstlikult kõrgendatud hindade tõttu makstud kõrgemast hinnast, olles seetõttu ELTL artikli 101 rikkumise otsene tagajärg ja käsitatav otsese kahjuna, mis võimaldab põhimõtteliselt selle liikmesriigi kohtu pädevuse tekkimise, mille territooriumil kahju tekkis.
- 32 Mis puudutab niisuguse kahju tekkimise paika, siis tuleneb asjasse puutuvast otsusest, et ELTL artikli 101 rikkumine hõlmas kogu EMP territooriumi. See tekitas järelikult konkurentsimoontonutuse kogu sellel turul, mille hulka kuulub alates 1. maist 2004 ka Ungari.
- 33 Kui aga turg, mida konkurentsivastane tegevus kahjustab, asub liikmesriigis, mille territooriumil kahju väidetavalt tekkis, tuleb järeldada, et kahju tekkimise paik määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 kohaldamise seisukohast asub selles liikmesriigis (vt selle kohta 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 40).
- 34 Niisugune lahendus täidab nimelt konkurentsinoormide läheduse ja etteaimatavuse eesmärgi, kuna esiteks on selle liikmesriigi kohtud, kus asub kahjustatud turg, kõige sobivamad asjasse puutuvaid kahju hüvitamise hagnosis lahendada ja teiseks võib konkurentsivastase tegevusega tegelev ettevõtja

mõistlikult eeldada, et tema vastu esitatakse hagi selle paiga kohtusse, kus tema tegevus vaba konkurentsi reegleid rikkus (vt selle kohta 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 40).

- 35 Nagu märkis ka komisjon oma kirjalikes seisukohtades ja nagu meenutati 5. juuli 2018. aasta kohtuotsuse flyLAL-Lithuanian Airlines (C-27/17, EU:C:2018:533) punktis 41, vastab kahju tekkimise paiga niisugune kindlaksmääramine Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“) (ELT 2007, L 199, lk 40) põhjenduses 7 ette nähtud kooskõla nõudele, kuna vastavalt selle määruse artikli 6 lõike 3 punktile a kohaldatakse konkurentsi piirava tegevuse tulemusena tekkiva lepinguvälise võlasuhte puhul selle riigi õigust, kus turgu mõjutatakse või tõenäoliselt mõjutatakse.
- 36 Mis puudutab muid eelotsusetaotluse esitanud kohtu välja toodud erilisi asjaolusid, mis on seotud sellega, et Tibor-Trans esitas hagi üheainsa rikkumises osalenud ettevõtja vastu, kellelt ta veokeid otse ei ostnud, siis tuleb sarnaselt komisjoniga märkida, et üks ja vältav konkurentsiõiguse rikkumine tähendab, et rikkumise toimepanijad vastutavad selle eest solidaarselt. Seega ei saa asjaolu, et Tibor-Trans esitas hagi ainult ühe rikkumise toimepanija vastu, kellelt ta veokeid otse ei ostnud, seada kahtluse alla käesoleva kohtuotsuse punktides 31–33 esitatud põhjenduskäiku seoses määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktis 2 ette nähtud kohtualluvuse reegluga.
- 37 Neid kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et eelkõige veokite hinnastamise ja brutohinna tõstmise salajastes kokkulepetes seisnevast ELTL artikli 101 rikkumisest tuleneva kahju hüvitamise hagi puhul on põhikohtuasja asjaoludel „paigaks, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud“, paik, kus asub turg, mida see rikkumine kahjustas, ehk paik, kus hindu turul moonutati ja kus kannatanu väitel talle kahju tekkis, isegi kui hagi on esitatud kartellis osalenud niisuguse isiku vastu, kellega kannatanul lepinguline suhe puudus.

Kohtukulud

- 38 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012, kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, artikli 7 punkti 2 tuleb tõlgendada nii, et eelkõige veokite hinnastamise ja brutohinna tõstmise salajastes kokkulepetes seisnevast ELTL artikli 101 rikkumisest tuleneva kahju hüvitamise hagi puhul on põhikohtuasja asjaoludel „paigaks, kus kahju tekitanud juhtum on toimunud“, paik, kus asub turg, mida see rikkumine kahjustas, ehk paik, kus hindu turul moonutati ja kus kannatanu väitel talle kahju tekkis, isegi kui hagi on esitatud kartellis osalenud niisuguse isiku vastu, kellega kannatanul lepinguline suhe puudus.

Allkirjad